

LIETUVOS SPORTO UNIVERSITETAS

LIETUVOS SPORTO UNIVERSITETO TARYBA

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

2018 m. rugsėjo 13 d. Nr. 11-1

Kaunas

Lietuvos sporto universiteto Taryba, vadovaudamasi LR Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimo Nr. 728 nuostatomis, teikia išvadas dėl Švietimo ir mokslo ministerijos pakartotinai inicijuoto teisės aktų paketo Nr. 18-10166 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl siūlymo teikimo Lietuvos Respublikos Seimui reorganizuoti Lietuvos sporto universitetą prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu“ projektą (toliau – Vyriausybės nutarimo projektas) kartu su prie jo pridedamu Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo Nr. 18-10167 „Dėl Lietuvos sporto universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu“ projektu (toliau – Seimo nutarimo projektas) ir kitais dokumentais suderinimo.

Teikiamais teisės aktų projektais ir jų priedais nėra atsižvelgiama į Lietuvos sporto universiteto (toliau – LSU) Senato ir Tarybos išsakytas pastabas bei nuogąstavimus dėl sporto mokslo ir studijų skaidymo. Be to, pakartotinis teikimas grįstas neteisingai nurodomais duomenimis, pateiktais Švietimo ir mokslo ministerijos parengtame lydraštyje, kad Vyriausybės nutarimo projektas ir Seimo nutarimo projektas patikslinti, atsižvelgus į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2018 m. birželio 29 d. nutarimą Nr. KT15-N10/2018 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 9 punkto, 38 straipsnio 1 dalies, 39 straipsnio 1 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. sausio 12 d. nutarimo Nr. XIII-1021 „Dėl pritarimo Lietuvos sporto universiteto reorganizavimui prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu“ (toliau – Nutarimas) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymui“ ir pagal suinteresuotų institucijų anksčiau pateiktas išvadas:

1. Prie ankstesnio Seimo nutarimo projekto ir Vyriausybės nutarimo projekto buvo pridedami tik du dokumentai (universiteto reorganizavimo sąlygos ir statuto projektas), o šiame projekte nurodomi trys tvirtinami dokumentai (reorganizavimo planas nebuvo numatytas), tai teiginys, kad jie suderinti su suinteresuotomis institucijomis ir konsultuotasi su visuomene, yra neteisingas. Be to, LR Konstitucinis Teismas Nutarime konstatavo, kad privalomi dokumentai yra universitetų reorganizavimo sąlygos ir planas. LR teisingumo ministerija 2018 m. birželio 15 d. pateikė išvadą dėl minėtų dokumentų projekto derinimo. Į pateiktas išvadas tikrai nebuvo pilnai atsižvelgta ir prie pridedamų svarstomų dokumentų liko universiteto struktūra po reorganizacijos bei kitos nepataisytos pastabos, kurios, kaip galima teigti vadovaujantis minėtomis išvadomis, gali prieštarauti LR Konstitucijoje įtvirtintu akademinės savivaldos principu bei būti nesuderinamos su LR Civilinio kodekso, bei LR viešųjų įstaigų įstatymo nuostatomis. Jokio paaiškinimo, į kurias pastabas atsižvelgta ir į kurias neatsižvelgta, nėra pateikiama.

2. Nutarime konstatuota, kad Mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 9 punkte nustatytu teisiniu reguliavimu, pagal kurį valstybinės aukštosios mokyklos tarybai yra suteikti

įgaliojimai inicijuoti aukštosios mokyklos reorganizavimo ar likvidavimo plano tvirtinimą pateikiant Seimui atitinkamo teisės akto projektą, subjektui, pagal Konstituciją, *inter alia* jos 68 straipsnį, neturinčiam įstatymų ir kitų Seimo teisės aktų priėmimo iniciatyvos teisės, yra suteikti įgaliojimai inicijuoti Seimo teisės aktų priėmimą. Tokiu teisiniu reguliavimu pažeistas ir iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylantis reikalavimas priimant teisės aktus paisyti teisėkūros procedūrinių reikalavimų, *inter alia* laikytis iš Konstitucijos kylančių reikalavimų įstatymų ir kitų teisės aktų priėmimo iniciatyvai.

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, darytina išvada, kad Mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 9 punktą tiek, kiek jame nustatyta, kad valstybinės aukštosios mokyklos taryba aukštosios mokyklos reorganizavimo arba likvidavimo planus teikia Seimui, prieštarauja Konstitucijos 68 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Teikiamų teisės aktų projektuose į šį konstitucinį teisinės valstybės principo pažeidimą yra neatsižvelgta, nes pridedami dokumentų priedai yra parengti neįpareigoto subjekto, t. y. LSMU parengė valstybinių aukštųjų mokyklų reorganizavimo sąlygas ir reorganizavimo planą bei universiteto statuto projektą, neturint tam įgaliojimo, nes nuo Nutarimo priėmimo toks įgaliojimas tapo neteisėtu. LR Seimo 2018 m. sausio mėn. 12 d. nutarimas Nr. XIII-1021 prieštarauja LR Konstitucijai bei LR mokslo ir studijų įstatymui. Taip pat pažymėtina, kad pirmuoju teikimu derinti reorganizavimo planas nebuvo teisės aktų projektų pakete numatytas. Šie dokumentai buvo parengti vienašališkai, be galiojančio teisinio įpareigojimo, todėl taip pat laikytini neteisėtais.

3. Nutarime konstatuota, kad Seimas ir Vyriausybė, kaip valstybės valdžios institucijos, kurios formuoja ir vykdo valstybės aukštojo mokslo politiką, įgyvendindamos įstatymų suteiktus įgaliojimus nustatyti ir pertvarkyti valstybinių aukštųjų mokyklų sistemą (be kita ko, priimdamos sprendimus steigti valstybines aukštąsias mokyklas ar kitus lemiamą įtaką jų veiklai turinčius sprendimus, *inter alia* jas reorganizuoti ar likviduoti), privalo paisyti konstitucinio atsakingo valdymo principo, suponuojančio pareigą atsakingai įvertinti ir pasverti visuomenės ir atitinkamų aukštųjų mokyklų bendruomenių interesus ir galimybes, kad būtų užtikrintas ilgalaikis aukštojo mokslo sistemos veiksmingumas. Be to, pertvarkant valstybinių aukštųjų mokyklų sistemą turi būti paisoma iš Konstitucijos 40 straipsnio 3 dalies kylančios aukštosios mokyklos akademinėi bendruomenei tiesiogiai atstovaujančių ir jos savivaldą įgyvendinančių kolegialių institucijų teisės savarankiškai spręsti strateginius ir kitus svarbiausius aukštosios mokyklos valdymo klausimus; Konstitucijos 40 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta aukštųjų mokyklų autonomija suponuoja valstybės valdžios institucijų, pagal įstatymus vykdančių valstybės kaip valstybinės aukštosios mokyklos steigėjos ir jos turto savininkės funkcijas, pareigą motyvuotai įvertinti šių valstybinės aukštosios mokyklos savivaldos institucijų ir jų sudaromų ar skiriamų kitų aukštųjų mokyklų valdymo funkcijas vykdančių institucijų pareikštą nuomonę ir pateiktus pasiūlymus dėl valstybinių aukštųjų mokyklų sistemos pertvarkos, *inter alia* jų reorganizavimo ar likvidavimo. Deja, ir pakartotinai teikiant teisės aktų projektų paketą, jau po priimto Nutarimo jokie papildomi vertinimai ar motyvuoti sprendimai nėra priimti ir pridedami. Į pirmo teikimo išdėstytas LSU senato ir tarybos pastabas nebuvo atsižvelgta. O Švietimo ir mokslo ministerijos pateikti teiginiai, kad 2018 m. studentų priėmimo skaičiai bus gerokai prastesni lyginant su 2017 m., nepasitvirtino ir parodė akivaizdžiai kitokią situaciją (priimta 346 studentai į 5 studijų programas). 2017 m. buvo priimta 311 studentų, t. y. 2018 m. priimta 11,3 % daugiau.

4. Įvertinus Nutarime išdėstytus argumentus bei atkreipiant dėmesį į šiuo metu vykdomą aukštųjų mokyklų pertvarką ir vertinant Teisingumo ministerijos pastabas, pateiktas 2018 m. rugpjūčio 6 d. Nr. (1-6E)2T-576 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų derinimo“, kyla pagrįstas klausimas, kodėl nebuvo imtasi veiksmų ir pirmiausiai nepataisytas LR mokslo ir studijų įstatymas, kad šis neprieštarautų LR Konstitucijai. Šiuo metu teisinėje valstybėje du valstybinių universitetų reorganizavimo procesai vyksta pagal skirtingus modelius. Kažkuris iš jų vėl gali būti pripažintas kaip neteisėtas.

Taigi galima konstatuoti, kad ir priimant Vyriausybės nutarimo projektą bei Seimo nutarimo projektą, kuriais nuspręsta reorganizuoti Lietuvos sporto universitetą prijungiant jį prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto neįvertinus numatomo reorganizuoti Lietuvos sporto universiteto nuomonės, bus nepaisyta iš Konstitucijos 40 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos aukštųjų mokyklų

autonomijos kylančios valstybės valdžios institucijų, pagal įstatymus vykdančių valstybės kaip valstybinės aukštosios mokyklos steigėjos ir jos turto savininkės funkcijas, pareigos motyvuotai įvertinti valstybinės aukštosios mokyklos valdymo institucijų pareikštą nuomonę ir pateiktus pasiūlymus dėl valstybinių aukštųjų mokyklų sistemos pertvarkos, *inter alia* jų reorganizavimo. Pakartotinai pateiktas svarstyti minėtų teisės aktų projektų paketas, manytina, yra neteisėtas ir ne tik nesuderintas su Nutarimo nuostatomis, bet ir vėl prieštarauja LR mokslo ir studijų įstatymui bei LR Konstitucijos nuostatomis.

LSU Taryba, remdamasi aukščiau išdėstytomis išvadomis bei laikydamasi nuosekliai išsakytos savo pozicijos dėl sporto mokslo ir studijų plėtros Lietuvoje, nepritaria pateiktų teisės aktų projektų paketui ir teikia neigiamą išvadą dėl neatsižvelgimo į anksčiau išsakytas pastabas ir siūlymus bei galimo neteisėto reorganizacijos būdo, tikslo ir jo nesuderinamumo su minėtais galiojančiais teisės aktais. Taip pat abejotina, ar šis teikiamas teisės aktų projektų paketas buvo vertintas antikorupciniu požiūriu ir ar šių aukštųjų mokyklų reorganizavimo planas buvo sukurtas ne atitinkamų verslo struktūrų ar joms konsultuojant akademinės bendruomenės narius.

LSU yra sėkmingai veikianti aukštoji universitetinė mokykla, kuri institucinio vertinimo metu buvo akredituota maksimaliam 6 metų laikotarpiui; vienintelė Pabaltijo šalyse turinti EK apdovanojimą „HR Excellence in Research“; MOSTA atlikto Mokslinės veiklos palyginamojo tyrimo metu gavusi aukščiausius visų mokslo krypčių įvertinimus Lietuvoje bei tenkinanti nustatytus rodiklius vykdomų krypčių studijoms. Siūlome dar kartą apsvarstyti galimybę sporto mokslą ir studijas koncentruoti vienoje aukštojoje universitetinėje mokykloje, t. y. Lietuvos sporto universitetą reorganizuoti į specializuotą universitetą – Lietuvos sporto akademiją.

Tarybos pirmininkas

Arūnas Kučikas